

- instrumental performance in contemporary artistic education: materials of the All-Ukrainian scientific and practical seminar with international participation], Uman, April 27–28, 2015), Editor-in-Chief Dudnik O. V, Uman, FOP Zhovtiy O. O. (in Ukrainian).
10. Savchuk, I. B. (2013). About some features of the enrichment of the palette of expressive means and performer functions in Ukrainian chamber music of the late XX – early XXI centuries, *Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho* [Scientific Herald of the P. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine], Iss. 106 Cultural aspects of modern artistic discourse, Kyiv, pp. 226–242. (in Ukrainian).
11. Torba, O. (2010). Contemporary Ukrainian choral music: style and style. “Psalm 50 (51)” by Victoria Poliova. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho* [Scientific Herald of the P. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine], Iss. 85 Spiritual culture of Ukraine: traditions and modernity, Kyiv, pp. 357–377. (in Ukrainian).

УДК 792.7

Алла Попова
Ольга Войченко

ЗНАЧЕННЯ МЕДІАТЕХНОЛОГІЙ У ВИХОВАННІ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛІСТА

У статті визначено провідне значення медіатехнологій для розвитку естрадного вокаліста. Наголошено на їхній важливій ролі у сьогоденні. Окреслено, що розвиток вокаліста неможливий без використання комп'ютерної техніки, програм, спрямованих на запис та обробку звуку, застосування устаткування, яке обробляє та посилює звук. Підкреслено, що використання медіатехнологій допомагає не лише удосконаленню та корекції власної виконавської майстерності, а й просуванню та подальшій популяризації співака.

Ключові слова: медіатехнології, запис звуку, програмне забезпечення, естрадний вокаліст, обробка звуку, виховання.

Алла Попова
Ольга Войченко

ЗНАЧЕНИЕ МЕДИАТЕХНОЛОГИЙ В ВОСПИТАНИИ ЭСТРАДНОГО ВОКАЛИСТА

В статье определено ведущее значение медиатехнологий для развития эстрадного вокалиста. Отмечено их важную роль в настоящем. Очерчено, что развитие вокалиста невозможно без использования компьютерной техники, программ, направленных на запись и обработку звука, применения оборудования, которое обрабатывает и усиливает звук. Подчеркнуто, что использование медиатехнологий помогает не только совершенствованию и коррекции собственного исполнительского мастерства, но и продвижению и дальнейшей популяризации певца.

Ключевые слова: медиатехнологии, запись звука, программное обеспечение, эстрадный вокалист, обработка звука, воспитание.

THE IMPORTANCE OF MEDIATECHNOLOGIES
IN EDUCATION OF POP-VOCALIST

Modern art of pop vocal music are currently one of the most popular. Compared to academic vocals, the variety of skills has the ability to have more fans. The pop music has the opportunity to better respond to changes in certain trends in the development of society, more responsive to consumer inquiries in the cultural and artistic sphere. A significant role in the development of all spheres of modern human existence is played media technologies. The development of television, the Internet, sound recording technologies and their reproduction are the factors without which it is difficult to imagine modern life. Undoubtedly, media technology is important for the educational process, as they are most popular in the present, are relevant and widespread among young people. In the educational process, it is possible to use media technologies that will vary in strength. So in order to get acquainted with the musical material, it is possible to use the printed musical material, which will be supplemented by listening to the audio recording. However, after choosing a certain vocal number, the use of other technologies will be more expedient. For example, when working on a musical composition, it will be appropriate to refer to its various versions, which will be accompanied by their comparative analysis. In determining the tempo errors in various interpretations it is worthwhile to turn to programs that have a metronome function. In order to work with faithful intonation and explicit verbal text, it is expedient to record own performance, then listen to the version received, analyze the positive and negative factors and make conclusions about the necessary adjustments.

A significant role in the preparation of a pop vocalist has the repertoire he performs. Each singer has certain features related to the vocal apparatus – its range, timbre color, ability to sing in different vocal manners. Significant role in assessing the quality of singing plays intensity vibrate. In the course of long training, one can learn how to minimize the negative influence on the general sound when transcribing transitions, but at the initial stage it is more appropriate to transpose the work, which would allow not playing dramatically important episodes in the inconvenient register. Therefore, the positive meaning is the ability to transpose the text of the accompaniment, which is achieved by involving computer equipment with the necessary software.

With programs that focus on sound processing, you can not only create arrangements similar to the original version of the hit, but also adapt it to the needs of the vocalist. Also important are those opportunities that arise when applying modern technologies available on the Internet. Through the use of communication programs such as Skype, Viber it is possible to conduct video tutorials online with teachers located in different parts of the world. It is also possible to conduct joint projects, where the possibility of performing works by different singers living on different continents was created. Quite interesting and wide opportunities are provided through projects initiated by different companies. So, LG Company in the USA regularly holds the contest “Sing with LG”. With the help of special software it is possible to sing “duet” with well-known performers.

Keywords: *media technologies, sound recording, software, pop vocalist, sound processing, education.*

Чи не найактуальнішою серед усіх сфер виконавської діяльності є галузь естрадного співу. Її здатність відповідати сучасним провідним тенденціям розвитку суспільства, давати змогу задовольняти естетичні потреби людини та високий рівень професійної майстерності служать тими чинниками, які привертають увагу великої аудиторії. Проте не лише суто музичні фактори зумовлюють інтерес слухачів. У просуванні естрадного мистецтва загалом та вокального зокрема важливу роль відіграють медіатехнології, чий перманентний розвиток сприяє виникненню тих чи інших явищ у культурно-мистецькому просторі. Питання значення медіатехнологій у розвитку естрадного співака є малодослідженим, що й зумовило наше звернення до нього.

Для сучасної наукової літератури характерне звернення до питання впливу медіатехнологій на освітній процес. Так, у розробках О. Горюнової [1] наявний аналіз специфіки медіа та їх поширення у сьогоденні. Питання застосування медіатехнологій як чинника, що може мотивувати студентів до навчання, висвітлила у статті Н. Духаніна [2], О. Нерушева [3] та О. Солдатенко [4] приділяли увагу використанню комп'ютерних технологій у початковій музичній освіті. Загальні питання, пов'язані з розвитком вокальної майстерності, представлені в праці Д. Каток [5]. Деякі аспекти застосування сучасних медіатехнологій та програмного устаткування висвітлені на сайтах компанії LG [6] і платформи Smule [7].

Мета статті – проаналізувати значення медіатехнологій та виокремити особливості їх впливу на процес виховання і розвитку вокального мистецтва естради.

Сучасне вокальне мистецтво естради є наразі однією із затребуваних сфер. Порівняно з академічним вокалом, естрадна манера володіє здатністю мати більшу кількість прихильників. Причому, мова не про вокальну майстерність співаків, яка не викликає нарікань у разі академічної школи співу, а про те, що естрада має змогу краще реагувати на зміни певних тенденцій розвитку суспільства, більше відповідати на запити споживачів в культурно-мистецькій сфері.

Чималу роль у розвитку всіх сфер сучасного людського існування відіграють медіатехнології. Розвиток телебачення, Інтернету, технологій запису звуку та його відтворення – це ті чинники, без яких важко уявити сучасне життя. Проте питання, що саме можна віднести до медіатехнологій, потребує додаткової уваги. Власне, слово “технологія”, що пов'язане з грецьким словом *téchne*, яке мало багато значень, серед котрих були й уміння, майстерність, мистецька діяльність, наразі розуміють як певний інструмент для досягнення необхідного результату. Воно не дає можливості його різного прочитання. Проте медіатехнології є складнішим явищем. На думку О. Горюнової, до медіатехнологій можна віднести чимало технічних засобів, які супроводжували людину з давніх часів. “Медіа умовно ділять на п'ять типів: ранні (писемність), друковані (друкарство, літографія, фотографія), електричні (телеграф, телефон, звукозапис), мас-медіа (кінематограф, телебачення), цифрові (комп'ютер, Інтернет)” [1]. Як можна переконатися, в даному визначенні до медіатехнологій віднесені не лише ті, котрі пов'язані із засобами масової інформації, наявними в ХХ–ХХІ столітті, а й ті, що їх використовували для поширення друковано-вербальної чи друковано-візуальної інформації. У даному дослідженні доцільнішим буде звернення до медіа-технологій, які мають стосунок до обробки звуку, трансляції відео- та аудіофайлів.

Безперечно, велике значення для освітнього процесу мають медіатехнології, адже вони, будучи найпопулярнішими в умовах сьогодення, є актуальними та поширеними серед молоді. Відповідно, у разі їх залучення у вихованні, можливе зростання інтересу й до предмету. Н. Духаніна відзначає значення медіатехнологій для освітнього процесу загалом та їх вплив на зацікавленість студентів. “Застосування досягнень новітніх медіатехнологій відкриває перед викладачами та студентами нові можливості, значно розширює та урізноманітнює зміст навчання, методи та організаційні форми навчально-виховного процесу, забезпечує високий науковий і методичний рівень викладання. Медіаосвітні технології якнайкраще відповідають принципам особистісного підходу. Їх застосування підвищує ефективність подання нового матеріалу, розвиває їх розумові та творчі здібності. Медіатехнології – це потужна мотивація студентів до навчання” [2, с. 191].

У освітньому процесі можливе використання медіа-технологій, які будуть різними за силою впливу. Задля ознайомлення з музичним матеріалом можливе використання друкованого нотного матеріалу, який буде доповнювати прослуховування аудіозапису. Разом з тим, після вибору певного вокального номеру доцільнішим стане застосування й інших технологій. “Різнноманітні комбінації окремих видів медіатехнологій можна віднести до так званих “мікс-медіаосвітніх технологій”. Таким чином, на одному занятті можемо використовувати друковані й телевізійні технології, на іншому – цифрові та електричні (напр. звукозаписи) і т. д. Таке чергування щодо застосування медіатехнологій ефективно впливатиме на навчальний процес, підвищить мотивацію, інтерес студентів до навчання, спонукатиме до творчої діяльності” [2, с. 191–192]. Наприклад, під час роботи над музичним твором доречним буде

звернення до його різних версій, яке супроводжуватиметься їх порівняльним аналізом. При визначенні темпових похибок у різних інтерпретаціях варто звертатися до програм, що мають функцію метронома. Задля роботи над правильною інтонацією та чітким промовлянням вербального тексту доцільно здійснювати запис власного виконання, згодом прослуховувати отриману версію, аналізувати позитивні та негативні чинники та робити висновки щодо потрібних коректив.

Чималу роль у підготовці естрадного вокаліста відіграє той репертуар, який він виконує. Кожен співак має певні особливості, пов'язані з голосовим апаратом – його діапазоном, тембральним забарвленням, здатністю співати у різних вокальних манерах. Важливе значення при оцінюванні якості співу відіграє інтенсивність вібрато. “Вібрато можна розділити на три окремі типи: темп, інтенсивність і тембр. Комбінації одного, двох або (в ідеалі) всіх трьох типів вібрато впливають на якість тону і забарвлення” [5, р. 10]. У разі запису звуку та оцінюванні його не лише в аудіальному, а й у візуальному вигляді (у програмах, що дають змогу переглянути кожну доріжку, вокаліст здатний виявити необхідні корективи, які поліпшать інтенсивність вібрато його голосу.

Проблемним питанням є спів перехідних нот. Під час співу активну роль відіграють голосові зв'язки, представлені м'язовими складками. Дуже відрізняється виконання звуків у низькому регістрі, адже тоді зв'язки перебувають у розслабленому стані й вільно коливаються по всій довжині. Натомість, коли співак намагається співати у високому регістрі, зв'язки розтягуються, а найрухливішою частиною, яка коливається, стають краї. Перехідні ноти – це звуки, що виникають під час переходу від нижніх нот до високих. Хоча в процесі тривалих тренувань можна навчитися мінімізувати той негативний для загального звучання вплив, який чиниться під час співу перехідних нот, на початковому етапі доцільнішим стає транспонування твору, що дало б змогу не виконувати драматургічно важливі епізоди у незручному регістрі. Тому позитивне значення має можливість транспонувати текст супроводу, чого досягають залученням комп'ютерного устаткування з потрібним програмним забезпеченням.

О. Нерушева відзначає надзвичайно важливу роль програмного забезпечення, що дає змогу записати звук, відредагувати його, використати запис як фонограму, відтворювати її на різних медіа-носіях. “Для запису фонограм застосовують такі програми, як Adobe Audition (пакет Adobe Audition 3 має розширені можливості аудіо-мікшування, редагування, запису майстер-диска і накладання звукових ефектів); Gold Wave Editor (програма для запису, аналізу та редагування звуку, можна записати звук з мікрофона, під'єданого до аудіокарти комп'ютера або будь-якого іншого пристрою – радіоприймача, телевізора, аудіо- або відеомагнітофона, CD/DVD програвача, системи супутникового ТВ та т. п.” [3, с. 400].

Справді, використання подібного програмного забезпечення при вихованні естрадних вокалістів матиме велике значення. Адже виконання пісень, що входять до репертуару співаків, передбачає застосування звукопідсилювальної техніки, мікрофона, високоякісного аранжування. За допомогою програм, спрямованих на обробку звуку, можна не лише створити аранжування, подібне до оригінальної версії хіта, а й адаптувати його до потреб вокаліста. Можливе легке транспонування у зручнішу тональність, додавання контрапунктичних ліній, які “прикрашатимуть” партію вокаліста-соліста, сприятимуть тому, що буде створюватися ритмічна чи мелодична “підтримка”, яка полегшить інтонування або ритмічну організацію під час виконавства. “JAMMER Professional”, “MagicScore School”, “Hip-Hop eJay 6”, “Finale” та ін. – це програми, що полегшують роботу початкуючим композиторам і аранжувальникам на різних стадіях створення музичного твору, вони автоматично створюють усе: від найпростіших мелодій з використанням ударних інструментів до цілком професійних композицій, і їх використовують для написання нотного тексту музики та редагування партитур, створення мелодії, для аранжування, для інструментування музичного твору” [4, с. 291].

Також важливе значення мають ті можливості, які виникають при застосуванні сучасних технологій, наявних у мережі Інтернет. За допомогою програм, спрямованих на комунікацію, як-от Skype, Viber та подібних, можливе проведення відео-уроків у режимі онлайн з викладачами, які територіально перебувають у різних куточках світу. Так само

можливе проведення спільних проєктів, які б забезпечували можливість виконання творів різними співаками, які проживають на різних континентах.

Досить цікаві та широкі можливості надають проєкти, які ініціюють різні компанії. Зокрема, компанія LG у США регулярно проводить конкурс “Sing with LG”. За допомогою спеціального програмного устаткування тут дають змогу співати “дуєтом” з відомими виконавцями. Маємо на увазі, що на сайті наявне відео хіта, популярного виконавця, де прописана лише частина вокальної партії. Другу частину вокальної партії може співати будь-хто. Під час співу записують відео, яке згодом викладають у мережі Інтернет на сайті компанії. Звичайні слухачі можуть передивлятися отримані дуєти та голосувати за найкращі, з їх погляду. Після стадії голосування обирають ліпшу версію, переможець отримує смартфон LG, LG Home Entertainment System та можливість зустрітися з тією зіркою, чию пісню вона виконувала. Дана модель смартфона має широкі можливості для роботи зі звуком – прослуховування, запису та перегляду аудіо і відео, адже наявний Hi-Fi-звук з підтримкою технології Quad Hi-Fi Audio, є змога Hi-Fi відеозапису (камера записує звук у форматі LPCM 24біт/48кГц). “Дайте волю натхненню з новим LG V30. Фотографуйте як професіонал і розкажіть свою історію так, як хочете, завдяки можливостям камери та кінематографічним функціям, які ніколи не бачили на смартфоні” [6]. Хоча задля компанії LG подібні проєкти насамперед рекламні привертають увагу до продукції, програмного забезпечення, можливостей їх використання молодими співаками; а разом з тим актуалізується діяльність соліста-вокаліста, надається змога проявити творче креативне начало початківцям, розкрити їх таланти та стимулювати подальший розвиток вокальної майстерності.

Одним з основних компонентів, який сприяв технічному створенню подібних проєктів, було використання програми Smule. “Ми вважаємо, що музика набагато більше, ніж просто слухання, – це створення, обмін, відкриття, участь та спілкування з людьми. Це оригінальна соціальна мережа, здатна руйнувати бар’єри, доторкатися до душ і об’єднати людей з усього світу” [7]. За допомогою можливостей цієї платформи створюється змога досягти нових рівнів самовираження та створити інтерактивне соціальне середовище, об’єднане музикою. Подібні можливості сприяють об’єднанню людей, які створюють програмне забезпечення, користувачів, співаків. Відбувається не лише пасивне сприйняття музичного матеріалу, а і його живе відтворення.

Участь у спільному проєкті Sing від LG на платформі Smule було пов’язане зі співом композиції таких виконавців, як “Attention” Чарлі Пути (Charlie Puth), Шона Мендеса (Shawn Mendes), “Jealous” Ніка Джонаса (Nick Jonas). Цікавим є те, що деякі зі згаданих виконавців стали відомими саме завдяки сучасним технологіям. Шон Мендес – канадський співак, який став популярним після того, як почав викладати кавер-версії відомих хітів на відеосервісі Vine. Після того, як вони стали набирати популярності серед звичайних користувачів даного сервісу, на нього звернули увагу музичний менеджер Ендрю Гертлер та консультант з питань артистів і репертуару лейблу Island Records Зіггі Чартон. Після підписання контракту з лейблом розпочались активний розвиток кар’єри виконавця та подальше просування не лише у мережі, а й іншими ЗМІ. Чарлі Пут – американський співак, який своє початкове визнання здобув завдяки великому успіхові його пісень на YouTube, де він викладав акустичні кавер-версії популярних пісень. Через два роки він уклав контракт із лейблом Еллен Деженерес eleveneleven, а потім перейшов до лейбла Atlantic Records.

Медіатехнології відіграють надзвичайно важливу роль у розвитку естрадного вокаліста. Різноманітне програмне устаткування забезпечує можливість запису музичного матеріалу, його корегування та використання як матеріал для самоаналізу. За допомогою програм, спрямованих на обробку звуку, можна не лише створити аранжування, а й легко адаптувати його до потреб вокаліста. Можливе порівняно легке транспонування у зручнішу тональність, додавання контрапунктичних ліній, які “прикрашатимуть” партію соліста-вокаліста. За рахунок медіатехнологій можливе дистанційне навчання, просування виступів поп-вокалістів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горюнова О. Медиа: история экспансии. Краткий конспект курса лекций. 2001. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mediagram.ru/.../h_0d87ec60c5df8019c1ca38e2ef3eb.
2. Духаніна Н. М. Медіатехнології як мотивація студентів до навчання / Н. М. Духаніна // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: Вища освіта України. Дод. 3. Т. V. (12). – 2008. – С. 189–193.
3. Нерушева О. А. Использование компьютерных технологий в деятельности концертмейстера детских школ искусств / О. А. Нерушева // Молодой ученый. – 2013. – № 7. – С. 399–400.
4. Солдатенко О. І. Розвиток музичних здібностей учнів шкіл естетичного виховання за допомогою комп'ютерних програм / О. І. Солдатенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. – Вип. 110. – 2013. – С. 289–292.
5. Katok D. The Versatile Singer: A Guide to Vibrato & Straight Tone. A dissertation submitted to the Graduate Faculty in Music in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Musical Arts / Danya Katok. – The City University of New York, 2016. – 116 p.
6. Sing with LG featuring Charlie Puth [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.lg.com/us/mobile-phones/sing-with-lg>.
7. Smule is Connecting the World Through Music [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.smule.com/about>.

REFERENCES

1. Goryunova, O. (2001). Media: the history of expansion. Summary of the lecture course. Electronic resource, available at: www.mediagram.ru/.../h_0d87ec60c5df8019c1ca38e2ef3eb. (in Russian).
2. Dukhanina, N. M. (2008). Media technologies as motivation for students to study, *Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehratsiii do yevropeyskoho osvitiho prostoru: Vyshcha osvita Ukrainy* [Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space: Higher Education of Ukraine], Add 3, Vol. V. (12), pp.189–193. (in Ukrainian).
3. Nerusheva, O.A. (2013). The use of computer technologies in the activity of the concertmaster of children's art schools, *Molodoy uchenyy* [The Young Scientist], no. 7, pp. 399–400. (in Russian).
4. Soldatenko, O. I. (2013). Development of musical abilities of students of schools of aesthetic education with the help of computer programs, *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. T. H. Shevchenka* [Bulletin of the T. Shevchenko Chernigiv National Pedagogical University], Issue 110, pp. 289–292. (in Ukrainian).
5. Katok, D. (2016). *The Versatile Singer: A Guide to Vibrato & Straight Tone*. A dissertation submitted to the Graduate Faculty in Music in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Musical Arts, New York, 116 p.
6. Sing with LG featuring Charlie Puth. Electronic resource, available at: <http://www.lg.com/us/mobile-phones/sing-with-lg>.
7. Smule is Connecting the World Through Music. Electronic resource, available at: <https://www.smule.com/about>.

УДК 78.06

Тетяна Андрусишин

**ГЕНДРНА РІВНІСТЬ В МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ОЗНАЧЕННЯ**

У статті осмислено тендерні проблеми та їх взаємозв'язок із музичним мистецтвом. Дослідження тендерної тематики провадило до виокремлення, аналізу та осмислення таких